

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СТОМАТОЛОГІЇ ТА
ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра стоматології післядипломної освіти**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**В.о. директора навчально-наукового
інституту стоматології та
лабораторної медицини**

_____ Євген КОСТЕНКО

«01» вересня 2025 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
циклу спеціалізації за спеціальністю «Дитяча стоматологія»**

Освітньо-професійна програма вищої освіти підготовки фахівців

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 221 Стоматологія

Професійна кваліфікація Лікар-спеціаліст

Силабус циклу спеціалізації за фахом «Дитяча стоматологія» галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальність 221 “Стоматологія”.

Розробники: д.мед.н., проф. Клітинська О.В., д.мед.н., проф. Потапчук А.М., к.мед.н., асистент Зорівчак Т.І., доцент Шетеля В.В., старший викладач Лайош Н.В., асистент Бобельський В.В.

Силабус затверджений на засіданні кафедри стоматології післядипломної освіти

Протокол від “28 ” серпня 2025 року № 1

завідувач кафедри _____ Анатолій ПОТАПЧУК
(підпис)

Силабус схвалений на засіданні науково-методичної комісії ННІ стоматології та лабораторної медицини ДВНЗ “Ужгородський національний університет”

Протокол від “01” вересня 2025 року № 1

Голова науково-методичної комісії
ННІ стоматології та лабораторної медицини _____ Оксана КЛІТИНСЬКА
(підпис)

«01» вересня 2025 року

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Компетентності, результати навчання і практичні навички.
5. Організація навчання

Структура навчальної дисципліни

Тематичні плани

Тематичний план лекцій

Тематичний план семінарських занять

Тематичний план практичних занять

Тематичний план самостійної практичної роботи

Методи навчання

Система оцінювання

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Підсумковий контроль знань, його форми та оцінювання

6. Політика навчальної дисципліни
 7. Перелік навчально-методичної літератури
- Основна
- Додаткова
- Інформаційні ресурси

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва дисципліни	Спеціалізація «Дитяча стоматологія» за фаховим напрямком акредитації «Стоматологія» за №
Керівник кафедри	д.мед.н., професор ПОТАПЧУКА.М. kaf-stomat-po@uzhnu.edu.ua stomatkafedra@gmail.com anatoliy.potapchuk@uzhnu.edu.ua
Викладачі	д.мед.н., професор Клітинська О.В. oksana.klitynska@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=5nwh3T0AAAAJ асистент Бобельський В.В. vasil.bobelskyi@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=XHayhp0AAAAJ асистент. Зорівчак Т.І. tetiana.zorivchak@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=_BK-Td0AAAAJ ст. викладач Лайош Н.В. layosh.natalia@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Kt9Is1QAAAAJ доцент Шетеля В.В. volodymyr.shetelya@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=RC6V0mMAAAAJ
Е-mail кафедри стоматології ПО	kaf-stomat-po@uzhnu.edu.ua
Формат дисципліни	практичні заняття, лекції, самостійна робота
Обсяг дисципліни	15,6 кредитів ECTS

<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Офіційний веб-сайт http://www.uzhnu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти;</p> <ul style="list-style-type: none"> - необмежений доступ до мережі Інтернет; - фонди та електронні каталоги наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», а також до електронного репозитарію ДВНЗ «УжНУ» (https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/) де містяться навчально-методичні матеріали з дисциплін навчального плану; - наукова бібліотека, читальні зали; - віртуальне навчальне середовище Moodle (https://e-learn.uzhnu.edu.ua). <p>Навчальні та дидактичні матеріали, презентації,</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Навчальні кімнати, обладнані мультимедійними засобами; комп'ютерний клас із програмним забезпеченням; матеріально-технічна база стоматологічного факультету, приватні бази стажування.</p>

2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна спеціалізація «Дитяча стоматологія» за спеціальністю 221 “Стоматологія” вивчається здобувачами освіти після закінчення інтернатури протягом 3 місяців і забезпечує знання з терапевтичної, хірургічної, ортопедичної стоматології та ортодонтії у дитячому віці.

Навчальна дисципліна спрямована на підготовку всебічно розвинених спеціалістів-новаторів, які б володіли теоретичними знаннями і практичними навичками та вміннями застосування сучасних методів діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дитячому віці.

Протягом навчання формуються навички оволодіння використання засобів діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань.

Навчальна дисципліна спеціалізація «Дитяча стоматологія» інтегрується з такими предметами, як анатомія людини, фізіологія людини, патологічна анатомія, патфізіологія, біохімія, гістологія, неврологія.

3. МЕТА ТА ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни спрямована на поглиблення теоретичних знань, а також вдосконалення і закріплення практичних умінь і навичок, необхідних для розв'язання складних задач і проблем у процесі подальшої професійної діяльності лікарів за спеціальністю 221 «Стоматологія».

Цілі навчальної дисципліни:

- розширити та вдосконалити теоретичні знання здобувачів освіти щодо сучасних методів діагностики: обладнання, показання до їхнього використання, діагностичні можливості, а також методів лікування стоматологічних захворювань – протоколи, особливості проведення;
- розвинути та вдосконалити сукупність професійних практичних вмінь і навичок фахівця зі стоматологічних дисциплін для надання висококваліфікованої стоматологічної допомоги з використанням інноваційних діагностичних та лікувальних методів;
- сформувати, розвинути і закріпити комплекс морально-психологічних якостей, як невід'ємної частини професійної підготовки фахівців зі стоматологічних дисциплін для провадження ними майбутньої професійної діяльності.
- сприяти розвитку, навичок комунікації, здатності брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах, вміння попереджати конфлікти, розуміння важливості вчасного виконання поставлених завдань.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ І ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ

Навчальна дисципліна спеціалізація «Дитяча стоматологія» за спеціальністю 221 “Стоматологія” у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» спрямована на оволодіння здобувачами такими компетентностями:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність до самостійної діяльності за фахом відповідно до вимоги кваліфікаційної характеристики лікаря-стоматолога -педіатра.

Загальні компетентності.

ЗК 1. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у своїй діяльності, пошуку та критичному аналізу інформації, проведенні консультацій.

ЗК 3. Здатність до професійного вдосконалення

ЗК 4. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

ЗК 5. Уміння спілкуватися у професійному середовищі та з представниками інших професій.

ЗК 6. Уміння працювати в команді.

ЗК 7. Здатність до адаптації, дії в новій ситуації, бути критичним і самокритичним.

ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 9. Здатність дотримуватися принципів медичної деонтології.

Спеціальні (фахові) компетентності.

СК 1. Керуватися чинним законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, організацію стоматологічної допомоги.

СК 2. Застосовувати сучасні методи діагностики та лікування захворювань ротової порожнини та щелепно-лищевої ділянки.

СК 3. Надавати невідкладну стоматологічну допомогу при гострих запальних процесах, травматичних пошкодженнях, кровотечах, а також допомогу при анафілактичному шоці, гострій серцевій та дихальній недостатності, гіпоксії, набряку гортані, при попаданні чужорідних тіл у дихальні шляхи, гіпертонічному синдромі.

СК 4. Здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.

СК 5. Працювати в тісному контакті з суміжними спеціалістами та службами.

СК 6. Брати участь у моніторингу здоров'я населення, сприяти поширенню медичних знань серед населення.

СК 7. Дотримуватися принципів медичної деонтології.

СК 8. Планувати роботу та проводити аналіз її результатів.

СК 9. Керувати роботою середнього медичного персоналу.

СК 10. Вести лікарську документацію.

СК 11. Постійно удосконалювати свій професійний рівень, оцінювати результати обстеження за методикою комп'ютерної томографії.

Навчальна дисципліна спеціалізація «Дитяча стоматологія» у ДВНЗ «УжНУ» за спеціальністю 221 “Стоматологія” скерована на досягнення здобувачами освіти наступних результатів навчання:

Програмні результати навчання

ПРН 1. Знати чинне законодавство та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я.

ПРН 2. Знати основи права в медицині; права, обов'язки та відповідальність лікаря-стоматолога; організацію стоматологічної допомоги.

ПРН 3. Знати показники роботи лікувально-профілактичної установи, диспансерного нагляду та лікарського контролю.

ПРН 4. Володіти сучасною класифікацією захворювань ротової порожнини та щелепно-лищевої ділянки.

ПРН 5. Інтерпретувати та аналізувати пріоритетні технології, що застосовуються в сучасній стоматологічній практиці.

ПРН 6. Володіти клінікою, профілактикою та діагностикою стоматологічних захворювань.

ПРН 7. Демонструвати засоби індивідуального захисту від гострих респіраторних захворювань та особливо небезпечних інфекцій.

ПРН 8. Поширювати форми і методи санітарної освіти серед населення.

ПРН 9. Дотримуватись правил оформлення медичної документації.

ПРН 10. Володіти передовими інформаційними та Інтернет-технологіями.

ПРН 11. Вивчати сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом, методи її аналізу та узагальнення.

Лікар-стоматолог повинен володіти такими практичними навиками:

- проводити обстеження стоматологічного хворого, застосовуючи основні та допоміжні методи;
- проводити диференційну діагностику основних стоматологічних захворювань;
- діагностувати аномалії розвитку зубів, деформації щелеп та прикусу;
- діагностувати захворювання слинних залоз;
- застосовувати різні види знеболювання за показаннями;
- проводити терапевтичне, ортопедичне, хірургічне лікування і здійснювати при наявності відповідних показань профілактику захворювань у дітей;
- провести клінічне обстеження хворого з хірургічними стоматологічними захворюваннями, травмами, провести просте видалення зуба, надати хірургічну допомогу при гострому запальному процесі щелепно-лищевої ділянки, при травмі, визначити показання до госпіталізації.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Структура навчальної дисципліни

Термін навчання – 3 місяці.

Термін очного циклу – 3 місяці (468 годин).

* Примітка: 468 год – 15,6 кредитів ECTS, з яких 10,4 – аудиторна робота, а 5,2 – позааудиторна робота

	Лекції (в год.)	Семінари (в год.)	ПЗ (в год.)	СПЛД (в год.)	ВСЬОГО (в год.)
Дитяча Стоматологія	42	70	229	117	458
Базовий контроль рівня знань	-	-	2	-	2
Підсумковий контроль рівня знань	-	-	2	-	2
Іспит	-	-	-		6
Всього	42	70	233	117	468

Тематичні плани

Тематичний план лекцій

Розділ “Терапевтична стоматологія”

1.	Принципи <i>організації стоматологічної допомоги дітям</i> . Основні показники діяльності дитячої стоматологічної служби.
2.	Сучасні аспекти етіології та патогенезу карієсу. Значення факторів ризику в розвитку каріозного процесу в дітей різного віку.
3.	Особливості діагностики карієсу в дітей. Клініка та лікування карієсу в дітей у різні вікові періоди.
4.	Класифікація, клініка, діагностика пульпіту тимчасових та постійних зубів у дітей.
5.	Принципи лікування пульпіту тимчасових та постійних зубів у дітей. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпітів у дітей, їх попередження та усунення.
6.	Клініка, діагностика та диференційна діагностика гострих та хронічних періодонтитів у дітей.
7.	Основні принципи сучасної ендодонтичної терапії періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей. Помилки та ускладнення при лікуванні періодонтитів у дітей, їх попередження та усунення.
8.	Некаріозні ураження зубів. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики некаріозних уражень твердих тканин зубів.
9.	Особливості використання пломбувальних матеріалів для реставрації коронкової частини зуба у дітей. Матеріали для заповнення корневих каналів тимчасових та постійних зубів. Матеріали для герметизації фісур зубів та превентивної терапії у дітей.
10.	Сучасна термінологія, класифікація, епідеміологія захворювань тканин пародонта. Система етіологічних та патогенетичних критеріїв діагностики захворювань тканин пародонта.

11.	Сучасна концепція комплексного лікування захворювань тканин пародонта. Інструментальне та фармакологічне забезпечення лікування захворювань тканин пародонта. Концепція «Full-Mouth».
12.	Особливості клінічного протікання, діагностика та лікування вірусних захворювань слизової оболонки порожнини рота в дітей.
13.	Кандидомікози слизової оболонки порожнини рота в дітей.
14.	Виразково-некротичні ураження слизової оболонки рота. Аномалії та захворювання язика і губ у дітей.
	Фізичні методи діагностики та лікування в дитячій стоматології (рентгенографія, методи електродіагностики, світлова діагностика, лазеротерапія, застосування ультразвуку, озонотерапія).
	Принципи профілактики стоматологічних захворювань. Комплексна система профілактичних засобів. Диспансеризація дітей із стоматологічними захворюваннями.
	Профілактика карієсу та захворювань тканин пародонту у дітей. Сучасні методи та засоби профілактики.

Всього – 34 год.

Розділ “Хірургічна стоматологія”

1.	Сучасні підходи до вибору методів та засобів знеболення в стоматології дитячого віку. Профілактика ускладнень.
2.	Диференційна діагностика запальних захворювань одонтогенної етіології (періодонтит, періостит, остеомієліт, абсцес). Ускладнення гнійно-запальних захворювань.
3.	Клінічні прояви невідкладних станів у дітей та надання первинної медичної допомоги.

Всього - 6 год

Розділ «Ортодонтія»

1.	Особливості клініки, діагностики, лікування та профілактики зубо-щелепних аномалій у дітей в різні вікові періоди
----	---

Всього – 2 год.

Тематичний план семінарських занять

№ п/п	ТЕМА ЗАНЯТТЯ	К-сть годин
<i>Розділ «Терапевтична стоматологія»</i>		
1.	Діагностика основних захворювань органів порожнини рота у дітей. Алгоритм клінічного обстеження дітей у стоматолога.	2
2.	Системний підхід до етіології та патогенезу карієсу.	2
3.	Клінічні та параклінічні методи діагностики карієсу.	2
4.	Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу: попередження та усунення.	2
5.	Принципи лікування пульпітів тимчасових зубів у різні вікові періоди.	2
6.	Сучасні принципи лікування пульпітів постійних зубів у дітей на різних етапах формування кореню - апексогенез, апексифікація.	2
7.	Травматичний пульпіт тимчасових та постійних зубів у дітей - тактика ведення хворого.	2
8.	Класифікація періодонтитів. Особливості клінічного перебігу та діагностика гострих та хронічних періодонтитів тимчасових зубів.	2
9.	Особливості клінічного перебігу та діагностика гострих та хронічних періодонтитів постійних зубів у дітей.	2
10.	Особливості проведення інструментальної обробки кореневих каналів. Інструментарій та покази щодо застосування.	2
11.	Новітні технології лікування некаріозних уражень твердих тканин зубів у різні періоди прорізування зубів.	2
12.	Композитні матеріали та адгезивні системи.	2
13.	Склоіономерні та композитні матеріали для герметизації фісур.	2
14.	Сучасна концепція етіології і патогенезу захворювань тканин пародонта. Комплекс керованих та некерованих факторів ризику.	2
15.	Інструментальне забезпечення комплексу лікувальних заходів: професійна гігієна порожнини рота, зняття зубних відкладень ультразвуковими скейлером, кюретами Грейсі.	2
16.	Фармакологічна підтримка терапії захворювань тканин пародонта, пародонтальні пов'язки.	2
17.	Хірургічне лікування захворювань тканин пародонта. Малоінвазивні оперативні втручання, гінгівопластика, френулопластика, вестибулопластика.	2

18.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота в дітей вірусної етіології. Клініка та діагностика ГГС у дітей. Сучасні погляди на етіологію та патогенез.	2
19.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота у дітей грибкового походження.	2
20.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при загальносоматичних захворюваннях у дітей.	2
21.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота в дітей бактеріальної природи.	2
22.	Рентгенографія.	2
23.	Комплексна система стоматологічної профілактики.	2
24.	Немедикаментозні засоби та методи профілактики карієсу та захворювань тканин пародонту в дітей.	2
25.	Медикаментозні засоби та методи профілактики карієсу зубів у дітей різних вікових груп.	2
<i>Розділ «Хірургічна стоматологія»</i>		
26.	Основні види знеболювання в дитячій стоматологічній практиці: психопрофілактика болю, премедикація, місцеве неін'єкційне та ін'єкційне знеболення. Сучасні анестетики: склад, характеристика, механізм дії.	2
27.	Діагностика непритомності, колапсу, епілептичного нападу та надання первинної медичної допомоги.	2
28.	Етіологія, патогенез, клініка та діагностика гострого одонтогенного періодонтиту, періоститу, остеомієліту в дитячому віці.	2
29.	Етіологія, патогенез, клініка та діагностика лімфаденіту ЩЛД у дітей.	2
30.	Захворювання слинних залоз у дітей.	2
31.	Видалення зубів Покази до видалення молочних та постійних зубів у дітей. Загальні та місцеві ускладнення під час та після операції видалення зубів у дітей.	2
<i>Розділ "Ортодонтія"</i>		
32.	Морфофункціональна характеристика зубощелепних аномалій.	3
33.	Принципи та методи лікування зубощелепних аномалій у дітей різного віку.	3

Тематичний план практичних занятт

№ п/п	ТЕМА ЗАНЯТТЯ	К-сть годин
<i>Розділ “Терапевтична стоматологія”</i>		
1.	Принципи організаціїстоматологічної допомоги дітям. Організація роботи дитячої стоматологічної поліклініки, відділення, кабінету. Санітарно-освітня робота серед населення.	2
2.	Планування роботи поліклініки, відділення, кабінету. Основні показники діяльності дитячої стоматологічної служби. Облікова та звітна документація, галузеві стандарти. Схема звіту про діяльність стоматологічних підрозділів.	2
3.	Алгоритм клінічного обстеження дітей у стоматолога	2
4.	Фактори ризику карієсу зубів. Діагностика факторів ризику карієсу зубів.	3
5.	Вікові особливості клінічного перебігу карієсу тимчасових зубів у дітей.	2
6.	Вікові особливості клінічного перебігу карієсу постійних зубів у дітей.	2
7.	Особливості клініки та лікування раннього карієсу тимчасових зубів у дітей.	2
8.	Лікування карієсу тимчасових зубів у дітей.	2
9.	Лікування карієсу постійних зубів у дітей.	2
10.	Фармакологічні аспекти малоінвазивної терапії карієсу.	3
11.	Сучасні методи превентивної терапії постійних зубів у дітей.	1
12.	Класифікація пульпітів. Особливості клінічного перебігу та діагностики пульпітів тимчасових зубів.	2
13.	Особливості клінічного перебігу та діагностики пульпітів постійних зубів у дітей на різних етапах формування кореню.	2
14.	Особливості препарування і медикаментозної обробки кореневих каналів залежно від стану коренів тимчасових зубів.	3
15.	Особливості пломбування кореневих каналів тимчасових зубів залежно від стану коренів.	3
16.	Особливості препарування і медикаментозної обробки кореневих каналів постійних зубів залежно від стану коренів.	3
17.	Особливості пломбування кореневих каналів постійних зубів залежно від стану коренів.	2
18.	Помилки та ускладнення при лікуванні пульпітів тимчасових зубів, їх попередження та усунення.	2

19.	Помилки та ускладнення при лікуванні пульпітів постійних зубів, їх попередження та усунення.	2
20.	Рентген-діагностика захворювань тканин періодонту.	2
21.	Лікування періодонтитів тимчасових зубів.	2
22.	Діагностичні критерії збереження та видалення тимчасових зубів.	2
23.	Принципи та методи лікування гострих періодонтитів постійних зубів у дітей на різних етапах формування кореню.	2
24.	Принципи та методи лікування хронічних періодонтитів постійних зубів у дітей на різних етапах формування кореню.	2
25.	Критерії вибору силлерів. Сучасні техніки obturaції кореневих каналів.	2
26.	Тактика медикаментозного супроводу лікування різних форм періодонтитів.	2
27.	Травматичний періодонтит тимчасових та постійних зубів у дітей - тактика ведення хворого.	2
28.	Помилки та ускладнення при лікуванні періодонтитів тимчасових зубів, попередження їх та усунення.	2
29.	Помилки та ускладнення при лікуванні періодонтитів постійних зубів, попередження їх та усунення.	2
30.	Особливості клінічних проявів некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів.	1
31.	Особливості клінічних проявів некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів.	1
32.	Сучасний підхід до профілактики некаріозних уражень твердих тканин зубів.	2
33.	Лікувальні прокладки в дитячій стоматології.	2
34.	Цементи і склоіономерні матеріали.	2
35.	Кореневі пломбувальні матеріали для тимчасової obturaції кореневих каналів у дітей.	2
36.	Кореневі пломбувальні матеріали для постійної obturaції кореневих каналів у дітей.	2
37.	Матеріали для проведення превентивної терапії в дитячій стоматологічній практиці.	2
38.	Систематика захворювань тканин пародонта. Порівняльна характеристика вітчизняних та зарубіжних підходів, класифікацій, термінології.	2
39.	Виявлення факторів ризику захворювань тканин пародонта.	2

40.	Створення індивідуального профілю ризику.	2
41.	Захворювання тканин пародонта та системні захворювання: взаємний вплив/ризик.	2
42.	Диспропорції росту тканин пародонта.	3
43.	Агресивна пародонтальна мікрофлора.	2
44.	Рентген-діагностика захворювань тканин пародонта. Вікові аспекти рентген-діагностики захворювань тканин пародонта.	2
45.	Інтегративний підхід до діагностики та планування лікування сумісно з лікарями-спеціалістами.	3
46.	Застосування фізичних факторів у лікуванні захворювань тканин пародонта: лазеро-, озонотерапія.	2
47.	Сучасні методи тимчасової іммобілізації при захворюваннях тканин пародонта.	2
48.	Помилки та ускладнення на етапах діагностики та лікування захворювань тканин пародонта.	2
49.	Відновлювальне лікування: реабілітація та диспансеризація. Роль профілактичних заходів у зниженні ризиків.	2
50.	Особливості лікування ГГС у дітей залежно від форми важкості перебігу захворювання.	4
51.	Особливості лікування гострих та хронічних кандидозів у дітей.	3
52.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота в дітей алергічного характеру.	4
53.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота в дітей травматичного характеру.	4
54.	Захворювання губ у дітей.	4
55.	Захворювання язика в дітей	4
56.	Фізичні методи діагностики в дитячій стоматології (методи електродіагностики, світлова діагностика).	2
57.	Фізичні методи лікування в дитячій стоматології (лазеротерапія, застосування ультразвуку, озонотерапія).	2
58.	Принцип створення місцевих та регіональних програм профілактики. Первинна і вторинна профілактика.	3
59.	Динамічне спостереження. Сучасні принципи індивідуальної профілактики стоматологічних захворювань.	2
60.	Особливості професійної гігієни порожнини рота в дітей різних вікових груп.	2
61.	Профілактика виникнення зубощелепних аномалій у дітей. Сучасні методи та засоби профілактики.	4

62.	Розробка профілактичних програм у дітей з соматичною патологією.	1
63.	Диспансеризація дітей переддошкільного віку із стоматологічними захворюваннями.	2
64.	Диспансеризація дітей дошкільного віку із стоматологічними захворюваннями.	2
65.	Диспансеризація дітей шкільного віку із стоматологічними захворюваннями.	2
<i>Розділ «Хірургічна стоматологія»</i>		
66.	Загальне знеболення. Показання та протипоказання до загального знеболення при стоматологічних втручаннях.	2
67.	Діагностика шоків та надання первинної медичної допомоги.	2
68.	Діагностика алергічних станів та надання первинної медичної допомоги.	2
69.	Діагностика ком та надання первинної медичної допомоги.	2
70.	Діагностика клінічної смерті та проведення реанімаційних заходів (штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця).	2
71.	Ускладнення гнійно-запальних захворювань одонтогенної етіології.	4
72.	Клініка, діагностика та лікування новоутворень щелепно-лицевої ділянки у дітей	4
73.	Френулопластика	2
<i>Розділ “Ортодонтія”</i>		
74.	Вікові особливості росту і розвитку ЗЩС у дітей.	6
75.	Фактори ризику виникнення зубощелепних аномалій у дітей.	4
76.	Основні клінічні та лабораторні методи обстеження дітей в ортодонтії.	3
77.	Ортопедичне лікування дітей та підлітків.	2
<i>Додаткові програми</i>		
1.	Невідкладні стани та невідкладна допомога. Основні принципи медичної допомоги в стоматологічній практиці за стандартами Європейської Ради Реанімації.	6
2.	Принципи та методи застосування апаратно — інструментальних методів невідкладної допомоги та реанімації хворих в амбулаторних стоматологічних умовах за стандартами Європейської Ради Реанімації. Порядок вимірювання гемодинамічних показників	6
3.	Протоколи невідкладної допомоги та перелік невідкладних станів в амбулаторних стоматологічних умовах	6

4.	Особливості та принципи тактичної медичної допомоги при масових ураженнях	6
5.	Протоколи тактичної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному Етапі	6
6	Знати військовий протокол організації ТССС. Структуру та принципи протоколу М.А.Р.С.Н.	6
7	Перелік лікарських препаратів та приладів для надання невідкладної допомоги в умовах амбулаторного стоматологічного прийому та на етапі до госпітальної медичної допомоги у військовий час.	6

Тематичний план самостійної практичної роботи

№ п/п	ТЕМА ЗАНЯТТЯ	К-сть годин
1.	Формування комплексного стоматологічного діагнозу. Вікові особливості росту і розвитку ЗЩС у дітей.	2
2.	Фактори ризику карієсу зубів. Діагностика факторів ризику карієсу зубів.	2
3.	Лікування карієсу тимчасових зубів у дітей.	2
4.	Лікування карієсу постійних зубів у дітей.	2
5.	Фармакологічні аспекти малоінвазивної терапії карієсу.	3
6.	Сучасні методи превентивної терапії постійних зубів у дітей.	2
7.	Класифікація пульпітів. Особливості клінічного перебігу та діагностики пульпітів тимчасових зубів.	2
8.	Особливості пломбування кореневих каналів тимчасових зубів залежно від стану коренів.	3
9.	Особливості пломбування кореневих каналів постійних зубів залежно від стану коренів.	2
10.	Помилки та ускладнення при лікуванні пульпітів тимчасових зубів, їх попередження та усунення.	2
11.	Помилки та ускладнення при лікуванні пульпітів постійних зубів, їх попередження та усунення.	2
12.	Лікування періодонтитів тимчасових зубів.	2
13.	Принципи та методи лікування гострих періодонтитів постійних зубів у дітей на різних етапах формування кореню.	2
14.	Принципи та методи лікування хронічних періодонтитів постійних зубів у дітей на різних етапах формування кореню.	2
15.	Критерії вибору силлерів. Сучасні техніки obturaції кореневих каналів.	2

16.	Травматичний періодонтит тимчасових та постійних зубів у дітей - тактика ведення хворого.	2
17.	Особливості клінічних проявів некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів.	2
18.	Особливості клінічних проявів некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів.	2
19.	Цементи і склоіономерні матеріали.	2
20.	Кореневі пломбувальні матеріали для тимчасової obturaції корневих каналів у дітей.	2
21.	Кореневі пломбувальні матеріали для постійної obturaції корневих каналів у дітей.	2
22.	Матеріали для проведення превентивної терапії в дитячій стоматологічній практиці.	2
23.	Систематика захворювань тканин пародонта. Порівняльна характеристика вітчизняних та зарубіжних підходів, класифікацій, термінології.	2

24.	Виявлення факторів ризику захворювань тканин пародонта.	2
25.	Захворювання тканин пародонта та системні захворювання: взаємний вплив/ризик.	2
26.	Рентген-діагностика захворювань тканин пародонта. Вікові аспекти рентген-діагностики захворювань тканин пародонта.	2
27.	Застосування фізичних факторів у лікуванні захворювань тканин пародонта: лазеро-, озонотерапія.	2
28.	Особливості лікування ГГС у дітей залежно від форми важкості перебігу захворювання.	3
29.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота в дітей алергічного характеру.	4
30.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота в дітей травматичного характеру.	4
31.	Захворювання губ у дітей.	3
32.	Захворювання язика в дітей	3
33.	Фізичні методи діагностики в дитячій стоматології (методи електродіагностики, світлова діагностика).	2
34.	Фізичні методи лікування в дитячій стоматології (лазеротерапія, застосування ультразвуку, озонотерапія).	2
35.	Принцип створення місцевих та регіональних програм профілактики. Первинна і вторинна профілактика.	3
36.	Динамічне спостереження. Сучасні принципи індивідуальної профілактики стоматологічних захворювань.	2
37.	Особливості професійної гігієни порожнини рота в дітей різних вікових груп.	2
38.	Профілактика виникнення зубощелепних аномалій у дітей. Сучасні методи та засоби профілактики.	4
39.	Розробка профілактичних програм у дітей з соматичною патологією.	1
40.	Ускладнення гнійно-запальних захворювань одонтогенної етіології.	3
41.	Клініка, діагностика та лікування новоутворень щелепно-лицевої ділянки у дітей.	3
42.	Френулопластика.	2
43.	Фактори ризику виникнення зубощелепних аномалій у дітей.	4
44.	Основні клінічні та лабораторні методи обстеження дітей в ортодонтії.	2

45.	Ортопедичне лікування дітей та підлітків.	1
46.	Клінічна фармакологія противірусних, протигрибкових препаратів, антибактеріальних засобів. Принципи використання в стоматології.	2
47.	Організація роботи спеціалізованих медичних бригад. Кваліфікована і спеціалізована медична допомога потерпілим в умовах катастроф мирного часу.	2
48.	Особливо небезпечні інфекції. Класифікація за збудниками інфекції та механізмом передачі. Діагностика та дифдіагностика особливо небезпечних інфекцій.	2
49.	Вакцинація дітей з обтяженим анамнезом.	2
50.	Принципи і методи лікування вогнепальних поранень і травм щелепно-лищевої ділянки.	2
51.	Опіки обличчя. Комбіновані радіаційні ураження щелепно-лищевої ділянки.	2

Методи навчання

Методи навчання дозволяють здобувачам освіти оволодіти аналітико-діагностичними, предметно-спеціальними, інформаційно-комунікаційними та соціально-психологічними компетентностями.

Найпоширенішими методами навчання, які застосовують викладачі кафедри стоматології післядипломної освіти ДВНЗ «Ужгородський національний університет» є:

- висвітлення проблемних питань на лекціях, які читаються із використанням мультимедійних презентацій;
- вирішення ситуаційних задач на заняттях, моделювання наближених до клініки ситуаційних завдань;
- обговорення та аналіз якості виконання маніпуляцій, проведених під час практичних занять;
- тестування на практичних заняттях (тести для вхідного та заключного рівня знань);
- відпрацювання практичних навичок у навчально-практичних центрах та клінічних залах у вільний від навчання час та консультації викладачів;
- залучення до індивідуальної наукової роботи;

- самостійна аудиторна і позааудиторна робота згідно з планом кафедри.

Система оцінювання

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Засоби проведення поточного контролю знань здобувачів

Використовується усний чи письмовий контроль знань по питаннях теми практичного заняття чи семінару та вирішення ситуаційних задач і тестів.

У період самостійної практичної діяльності проводиться клінічний розбір хворих (доповідає лікар) та оцінюється якість виконання лікарем мануальних навичок при курації хворих.

Критерії оцінювання поточного контролю рівня знань

Поточний контроль знань здобувачів освіти проводять на кожному практичному занятті з опитуванням 100% присутніх, а також на підсумкових заняттях після вивчення окремих вузлових тем. Оцінка «**відмінно**» – здобувач вільно володіє матеріалом програми, вміє поставити діагноз, провести диференціальний діагноз та провести лікування стоматологічних захворювань. Оцінка «**добре**» – здобувач вільно володіє матеріалом програми, вміє діагностувати, провести диференціальний діагноз та лікувати основні стоматологічні захворювання, але відповіді не є вичерпними. Оцінка «**задовільно**» – здобувач задовільно розуміє об'єм програми, спроможний відповідати на спрощені навідні питання, практичні навички. Оцінка «**незадовільно**» – знання здобувача нижче вимог для «задовільно».

Підсумковий контроль знань, його форми та оцінювання

Засоби проведення підсумкового контролю знань здобувачів

Підсумковий контроль знань проводиться на останньому занятті кожного розділу програми.

Критерії оцінювання підсумкового контролю рівня знань

Іспит складається з оцінки практичних навичок та оцінки теоретичних знань. Для визначення рівня знань здобувачів програмою передбачені: базовий та заключний контроль із застосуванням комп'ютерних тестів атестаційної програми затвердженої МОЗ України.

Оцінка **«відмінно»** – здобувач вільно володіє матеріалом програми, вміє поставити діагноз, провести диференціальний діагноз та провести лікування стоматологічних захворювань. Позитивні відповіді на комп'ютерному тестуванні складають 85-100%.

Оцінка **«добре»** – здобувач вільно володіє матеріалом програми, вміє діагностувати, провести диференціальний діагноз та лікувати основні стоматологічні захворювання, але відповіді не є вичерпними. Здобувач відчуває складнощі лише у найважчих питаннях. Позитивні відповіді на комп'ютерному тестуванні складають 70-84%.

Оцінка **«задовільно»** – здобувач задовільно розуміє об'єм програми, спроможний відповідати на спрощені навідні питання, практичні навички. Позитивні відповіді на комп'ютерному тестуванні складають 55-69%.

Оцінка **«незадовільно»** – знання здобувача нижче вимог для «задовільно». Позитивні відповіді на комп'ютерному тестуванні складають до 54%.

6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання на циклі спеціалізації «Дитяча стоматологія» здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>.

Націлена на поглиблення теоретичних знань, а також вдосконалення і закріплення практичних умінь і навичок, необхідних для розв'язання складних задач і проблем у процесі подальшої професійної діяльності лікарів зі спеціальності 221 Стоматологія. Сприяє розвитку соціальних навичок. Навчальний процес проходить традиційно, а також і у змішаній формі дистанційного навчання з використанням електронних технологій в режимі реального часу, що передбачає присутність слухачів, які мають можливість дискутувати, подавати свої запитання та отримувати відповіді та у форматі з доступом до наданих викладачем навчальних матеріалів слухачу в зручний для нього час, згідно положення про систему безперервного професійного розвитку медичних працівників затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 725.

Цикл спеціалізації «Дитяча стоматологія» завершується захистом клінічної історії хвороби пацієнта з покроковим персоніфікованим цифровим протоколом плану і динамікою лікування, як складової атестаційної оцінки рівня знань та вмінь володіння практичними навичками слухача.

Кожен курсант обирає свою тему клінічного випадку для написання цифрової клінічної історії хвороби пацієнта. Примітка: якщо Ви практикуючий лікар то, можете обрати історію хвороби свого пацієнта, якого Ви лікуєте або вже провели лікування. У випадку відсутнього практичного досвіду роботи, обираєте тему, яка для Вас є найбільш цікавою або звертаєтесь за допомогою до свого викладача, який разом з Вами погодить тематику клінічного випадку. Після цього, Ваша тема роботи реєструється на кафедрі і вноситься в папку на Google диску де буде підтримуватись зв'язок за процесом консолідованого виконання Вашої роботи. Кафедра стоматології післядипломної освіти, ст. лаборант через пошту kaf-stomat-po@uzhnu.edu.ua надасть доступ до папки за посиланням на Вашу пошту і пошту викладача, з яким Ви будете співпрацювати

(для цього Вам надається термін 3 дні).

Захист клінічної історії хвороби пацієнта відбувається в кінці циклу навчання дистанційно на платформі Google Meet (у режимі реального часу) з представленням Вашої роботи у вигляді презентації з описом та візуалізацією її у фото та відеоформаті (для створення презентації користуєтесь програмою Power Point) або офлайн на кафедрі. Оцінку виконаної роботи проводить сформована фахова група професорсько-викладацького складу.

Примітка: для правильності оформлення клінічної історії хвороби пацієнта використовуйте:

1. Форма 043/о: зразок, оформлення та заповнення медичної карти стоматологічного хворого <https://medplatforma.com.ua/article/508-medichna-karta-stomatologchnogo-hvorogo-pravila-zapovnyuvannya#ancex1>

2. Інструкція щодо заповнення форми первинної облікової документації № 043-1/о «Медична карта ортодонтичного пацієнта № _____ » <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1005-13#Text>

Дисципліна включає лекції, практичні заняття, самостійну та індивідуально-дослідницьку роботу здобувачів освіти. На практичному занятті викладач проводить тестування вхідного та заключного рівня знань, організовує детальний розгляд окремих теоретичних питань навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування, шляхом виконання практичних завдань. Для проведення практичних занять колективом кафедри створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для здобувачів освіти.

Для проведення практичних занять та самостійної роботи широко залучені навчальні кімнати, обладнані мультимедійними засобами; комп'ютерний клас із програмним забезпеченням; матеріально-технічна база стоматологічного факультету, приватні бази стажування: ТзОВ «Університетська стоматологічна поліклініка» (керівник – Ляхіна М.В.), медичний центр «VITRUS» (керівник доц. Русин В.В.), ТОВ «ДЕНС»(керівник Рогач Р.В.), стоматологія «White» (керівник Костенко О.Є), стоматологічна клініка «Д/М» (керівник Мельничук Н.В.), стоматологічна клініка «Дентал Класік» (керівник доц. Криванич В.М.),

«Ортодонтична стоматологічна практика» (керівник Рівіс М.В.), які затверджені ДВНЗ «УжНУ» та департаментом охорони здоров'я Закарпатської ОДА. Із метою оптимізації роботи здобувачів заняття проводиться згідно розробленого на кафедрі графіка.

Із метою оптимізації роботи здобувачів заняття проводиться згідно розробленого на кафедрі графіка.

Відвідування занять є обов'язковим. Пропущені через хворобу заняття мають бути відпрацьовані упродовж 1 місяця в індивідуальному порядку з наданням довідки про хворобу. Пропущені заняття з неповажних причин повинні бути відпрацьовані впродовж 2 тижнів із наданням довідки-дозволу на відпрацювання. Пропущені заняття з поважних причин (участь у конференції, олімпіаді, змаганнях тощо) слід відпрацювати впродовж 2 тижнів з наданням довідки-дозволу.

Відпрацювання практичних занять відбуваються на кафедрі стоматології післядипломної освіти згідно розробленого графіку відробок, дистанційно у вигляді презентації на 30-40 слайдів, по тематиці пропущеного заняття. За одну відробку можна відпрацювати дві теми у одного викладача. Презентації на відпрацювання слухачі надсилають викладачу відповідної дисципліни, який робить її експертну оцінку. Відпрацьоване заняття у вигляді презентації викладач надсилає її на пошту відробок vidrobkuro@gmail.com, де проводиться реєстр відробок у відповідному журналі. Лікар-стоматолог здає іспит лише за умови відпрацювання практичних занять та лекцій і отримання мінімального балу шляхом усного опитування чи перевірки письмових завдань із пропущеної теми.

Здобувач освіти отримує залік лише за умови відпрацювання практичних занять та лекцій і отримання мінімального балу.

Здобувач освіти повинен уникати будь-яких порушень академічної доброчесності: шахрайство, плагіат та інші.

Недопустимими є запізнення на заняття та пропуски без поважних причин, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування чи виконання письмових завдань (якщо це не передбачено умовами завдання), плагіат. Списування під час письмової роботи заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої використовуються лише при он-лайн тестуванні. Заохочується активність,

ініціативність, творчий підхід.

7. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література.

1. Екологічні аспекти карієсу зубів та хвороб пародонту: монографія /Горзов І.П., Потапчук А.М. – 1998. – 225 с.
2. Основи стоматології : навч. посіб., 2-е вид. /Потапчук А.М. – Ужгород. 2006. – 450 с.
3. Сучасна фізіотерапія та діагностика в стоматології : навч. посіб. / А. М. Потапчук, П. П. Добра, В. В. Русин, О. Ю. Рівіс. - Ужгород : Бреза А. Е., 2012. - 449 с.
4. Стоматологія: у 2 книгах. — Книга 1: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроєдова, А.М. Потапчук та ін.; за ред. М.М. Рожка
5. Алгоритми надання невідкладної медичної допомоги в стоматологічній практиці [Текст] : [навч. посіб.] / [Н. І. Жеро, Н. М. Маляр-Газда, В. М. Криванич ; під ред. Н. І. Жеро]. - Ужгород : Сабов А. М., 2018. - 83 с.
6. Hygiene and human ecology. Publishing house/ O.V.Fera, Ye.Ya. Kestenko, V.M. Kryvanych// UzhNU “Goverla”.- 2019. – P. 247
7. Будова та функція жувального апарату людини: навчальний посібник/ Савичук НО, Клітинська ОВ, Мочалов ЮО, Джупа Петер// Ужгород: ПРАТ «Видавництво «Закарпаття»2014.- 112 с.
8. Гематологічна абеткаСтоматолога: методичні рекомендації/Гасюк НВ, Клітинська ОВ, Криничко Ф.//Тернопіль - Ужгород, 2017. - 32с.
9. Додаткові методи обстеження в стоматології: начальний посібник/Гасюк НВ, Клітинська ОВ, Черняк ВВ, Бородач ВО, Криванич ВМ.//Тернопіль 2017.- 120с
10. Профілактика стоматологічних захворювань: начальний посібник/ Клітинська О.В., Костенко Є.Я, Гасюк Н.В. (разом 15 авторів)// Ужгород, 2019. – 87с.
11. Stomatology: textbook: in 2 books. Book 1 / М.М. Rozhko, Z.B. Popovych, V.D. Kuroiedova et.al.; edited by М.М. Rozhko. – Kyiv: AUS Medicine

Publishing, 2020. – 792р.

12. Попович З.Б., Рожко М.М., Безвушко Е.В. Карієс та його ускладнення у дітей.- 2020.- 236 с.
13. М. М. Бірюкова, І. І. Соколова, М. Б. Худякова. Дезінфекція кореневих каналів зубів: методи та засоби.- Харків.- 2016.- 63 с.
14. Попович З.Б., Рожко М.М., Безвушко Е.М. Рентгенологічний атлас стоматологічних захворювань у дитячому та підлітковому віці. – Івано-Франківськ.-2007– “Нова Зоря” – 242 с.
15. Баранська-Гаховська М, Політун А.М. Ендодонтія підліткового та дорослого віку.- 2013.- 356 с.
16. Мацей Жаров. Ендопрактика. Відновлення зубів після ендодонтичного лікування. Перекл. з польської.- Львів: Галдент, 2014 – 336 с.
17. Хоменко Л.О. і співавт. Дитяча терапевтична стоматологія. Том 1 - Київ,
18. «Книга-плюс»,-2015. - 502 с.
19. Хоменко Л.О. і співавт. Дитяча терапевтична стоматологія. Том 2 - Київ,
20. «Книга-плюс»,-2016. - 502 с.
21. Стоматологія: підручник: У 2 кн. – Кн. 1./ М.М.Рожко, З.Б.Попович, В.Д.Курєдова та ін.; за ред. проф. М.М. Рожка. – К.:ВСВ «Медицина», – 2013. – 872 с.
22. Невідкладні стани у стоматологічній практиці: [навч.посібн.для лікарів-інтернів і лікарів-курсантів закл. (факульт.) післядипломної освіти / І.М. Скрипник, П.М. Скрипников, Л.Я. Богашова, О.Ф. Гопко. - К.: ВСВ
23. «Медицина», 2013. - 224с.
24. Стоматологія у двох книгах. Книга 2: підруч. для лікарів-інтернів стомат. факультетів післядипл.освіти, магістрантів, аспірантів, клін.ординаторів, лікарів-стоматологів / [Рожко М.М., Попович З.Б., Скрипников П.М. та ін.]; за ред.проф. М.М. Рожка.- К.: ВСВ «Медицина», 2013.- 992с.
25. Терапевтична стоматологія. Том 1. Пропедевтика терапевтичної стоматології: підруч. для студентів стомат.факультетів вищих

- мед.навч.закладів III-IV рівнів акредитації / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сідельнікова, та ін.]; під ред. А.В. Борисенка.- вид-ння 3-тє випр.; Київ: Медицина, 2017.- 360 с.
26. Терапевтична стоматологія. Том 2. Карієс, пульпіт періодонтит, ротовий сепсис: підруч. для студентів стомат.факультетів вищих мед.навч.закладів III- IV рівнів акредитації / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сідельнікова, та ін.]; під ред. А.В. Борисенка.- вид-ння 3-тє випр.; Київ: Медицина, 2017. - 590 с.
27. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: підруч. для студентів стомат.факультетів вищих мед.навч.закладів III-IV рівнів акредитації / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, та ін.]; під ред. А.В. Борисенка.- вид-ння 2-тє перероб. та доповн.; Київ: Медицина, 2018. - 264 с.
28. Терапевтична стоматологія дитячого віку. Карієс зубів та його ускладнення. Підручник для студентів стомат. факультетів вищих навч.закладів IV рівня акредитації. Том I / [Л.О. Хоменко, Ю.Б. Чайковський, Н.І. Смоляр, О.В. Савичук та ін.]; під ред. проф. Л.О. Хоменко 2-ге вид. стереотипне: ТОВ «Книга плюс». - 2016. – с. 432.
29. Смоляр Н.І. та співавт. Профілактика стоматологічних захворювань. – 2012. – 346 с.
30. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології / за ред. Л.О. Хоменко. – К.: Книга Плюс, 2011. – 320 с.
31. Кириленко І.І., Палійчук І.В., Рожко М.М. Захворювання слизової оболонки ротової порожнини Навчальний посібник, Київ : Медицина, 2016. – 352 с.
32. Купновицька І.Г., Кононенко Ю.Г., Нейко Н.В., Рожко М.М. Невідкладні стани на амбулаторному прийомі у стоматолога (навчальний посібник). / за ред. Кононенка Ю.Г., Купновицької І.Г. // Вінниця: Нова книга, 2017. – 288 с. 20. Тимофєєв О.О. Щелепно-лицева хірургія. 2-ге видання. //К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 752 с.
33. Оперативна хірургія. Топографічна анатомія голови та шиї. За ред. проф. В.І.Півторака, О.М. Проніної. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 312 с.

34. Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології. / І.П. Мазур, М.В.Хайтович, Л.І. Голошко // К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 363 с.
35. Стоматологічні захворювання. Терапевтична стоматологія. За ред. проф. А.В.Борисенка // К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 664 с.
36. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота та тканинпародонта. За ред. проф. А.В. Борисенка // К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 504с.
37. Неврологія з нейросоматикою. За ред. Л.І. Соколової, Т.І. Ілляш // К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 128 с.
38. Хоменко Л.О. і співавт. Терапевтична стоматологія дитячого віку.- Київ, «Книга-плюс»,-2014.-757 с.
39. Казакова **Р.В.** Анатомо-фізіологічні особливості пульпи зубів у дітей. Навчальний посібник /Казакова Р.В., Ковальов Є.В., Мотуляк А.П. [та ін.]. Львів: ГалДент, 2009. - 79 с.

– **Додаткова література**

40. Рожко М.М., Оринчак М.А., Вакалюк І.І., Човганюк О.С. Практикум з клінічної фармакології. – Навчальний посібник для студентів стоматологічного факультету. – Івано-Франківськ: видавництво ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», 2014. – 192 с.
42. Система зменшення техногенного навантаження територій і населення екологічно кризових регіонів України. – Івано-Франківськ: вид. ІФНМУ. – 2014. 313с.
43. Довідник. Стоматологічна допомога в Україні / Голубчиков М.В., Павленко О.В., Рожко М.М. та ін. - Навчальний посібник. – Кіровоград. – в-во «Поліум». – 2014. – с.84.
44. Рожко М.М., Оринчак М.А., Вакалюк І.І., Човганюк О.С. Практикум з клінічної фармакології. - Навчальний посібник для студентів стоматологічного факультету. – Івано-Франківськ: видавництво ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», 2015. – 208 с.
45. Рожко М.М., Кривенький Т.П. Зербіно Д.Д., Багрій М.М., Бондар Я.Я.,

- Діброва В.А., Кузик П.В., Коваль Н.М., Бойко О.В. Патоморфологія та гістологія: Атлас / за ред.: Д.Д. Зербіно. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 800
46. Довідник. Стоматологічна допомога в Україні / Голубчиков М.В., Павленко О.В., Моїсеєнко Р.О., Кравчук Н.Г., Якименко О.М., Савичук Н.О., Мохорєв В.А., Рожко М.М. та ін. - Навчальний посібник. – Кіровоград. – в-во «Поліум». – 2016. – с.84
47. Кириленко І.І., Палійчук І.В., Рожко М.М. Захворювання слизової оболонки ротової порожнини Навчальний посібник, Київ : Медицина, 2016. – 352 с.
48. Савичук Н.О., Савичук А.В., Пьянкова А.В. Основание фармакотерапии заболеваний слизистой оболочки полости рта у детей //Consilium Medicum Атлас хирургических стоматологических заболеваний у детей /Харьков Л.В.,Яковенко Л.М., Чехова І.Л. - К: «Книга-плюс», «Ничлава», 2012. - 501 с.
49. Бараньска-Гаховска Мария. Эндодонтия подросткового и взрослого возраста. Перевод с польск. - Львов: ГалДент, 2011. - 496 с.
50. Невідкладні стани в стоматологічній практиці / І.М. Скрипник, П.М. Скрипников, Л.Я. Богашова, О.Ф. Гопко // К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 224с.
51. Виноградова Т.Ф. Атлас по стоматологическим заболеваниям у детей: Учебное пособие /Т.Ф. Виноградова. - М.: МЕДпресс-информ, 2007. - 168 с.
52. Кариес зубов /Эдвина Кидд; пер. с англ., под ред. В.С. Иванова, Е.В. Ивановой. - «ГЭОТАР-Медиа», 2013. - 192 с.
53. Леонтьев В.К. Детская терапевтическая стоматология: Национальное руководство / В.К. Леонтьев, Л.П. Кисельникова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010.-810 с.
54. Леус П. А. Биопленка на поверхности зуба и кариес. - М.: Издательский Дом «STVOOR», 2008. - 88 с.
55. Медицина невідкладних станів: Швидка і невідкладна медична допомога: підручник /І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І. Боброва [та ін.], за ред. проф. С. Зозулі. - К.: ВСВ «Медицина», 2012. - 728 с.
56. Наказ МОЗ України від 19.09.2011 №597 «Про затвердження Галузевої

програми стандартизації медичної допомоги на період до 2020 року».

57. Павленко О. В. Особливості функції мовлення у стоматології /О. В. Павленко, О.Я. Хохліч, І.М. Шупяцький. - Львів: Галдент, 2014. - 108 с.

58. Наказ МОЗ України від 11.03.2011 №141, 21 Методичні рекомендації «Уніфікована методика розробки індикаторів якості медичної допомоги».